

Az ismeretkör: Pedagógia

Kredittartománya: 12 kredit

Tantárgyai:

- 1) Az óvodáskor pedagógiája
- 2)Kompetenciaalapú pedagógia, a keresztény nevelés alapjai
- 3) Pedagógusmesterség, pedagógiai szakmaikészség-fejlesztés
- 4) Nevelélmélet, didaktika
- 5) A pedagógiai kutatás módszertana
- 6) Családpedagógia, érzelmi intelligencia fejlesztése

Tantárgy neve: Családpedagógia, érzelmi intelligencia fejlesztése ÓP
szak
Neptunkód: NKOZOS2007, LKOZOS2007

Kreditértéke: 2

A tantárgy **besorolása:** kötelező.

A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 75% elmélet - 25 % gyakorlat.

A tanóra típusa: előadás és gyakorlat **óraszám:** 2ea/hét+1 gy/hét az adott félévben 45 óra, levelezőn 15 óra.

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további módok, jellemzők:** -

A **számonkérés** módja: kollokvium.

Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további módok:** -

A tantárgy **tantervi helye:** 6. félév.

Előtanulmányi feltételek: Az óvodáskor pedagógiája

Tantárgyleírás:

A családpedagógia tárgykörét ebben a modulban nem történeti, nem szociológiai, hanem speciálisan pedagógiai szempontok szerint tárgyaljuk. Az organikus személyiségfejlődést tekintve ennek igen jelentős területe az érzelmi intelligencia. A tantárgy keretén belül megismerkednek a hallgatók az érzelmi intelligencia fogalomkörével, a hozzá tartozó készségekkel és kompetenciákkal. Feltárjuk a fejlesztés módjait, valamint az ehhez kapcsolódó motivációs, személyiségfejlesztési, didaktikai, tanulmányi módszertani eljárásmodokat. A tantárgy bemutatja, hogy az érzelmi intelligencia miként segíti az egészséges családi kapcsolatok kialakítását és művelését. Felkészíti a hallgatókat arra, hogy hogyan alakítsanak ki hatékony segítő kapcsolatot a szülőkkel, milyen módon segíthetik őket nevelési feladataik sikeres ellátásában. Célja, hogy érzékenységük alakuljon ki az érzelmi és az értelmi intelligenciaterületek megkülönböztetésére, azok összekapcsolására, a helyes arányok megtartására. A kurzus során érintjük a digitális kompetenciával kapcsolatos *ismereteket*, (pl.: elektronikus kommunikáció, információkezelés); *készségeket* (pl.: információ létrehozása, értelmezése, információkeresés- feldolgozás) és az *attitűdöket* (kritikus gondolkodás, kreativitás). A kurzus során érintjük azokat a praxisban megjelenő digitális készségeket is, amelyek elengedhetetlenek a munkavégzés során. Áttekintjük az adattárolás rendszerét. Érintett témakörök még: Személyes adatok köre, adattovábbítás, adatkezelés, hozzájáruláson alapuló adatszolgáltatás, A kreatív, ugyanakkor felelősségteljes használat kapcsán célunk, hogy hallgatóink képessé váljanak a valós tények és a fikció megkülönböztetésére, felismerjék a valóságábrázolás különböző szintjeit. A kurzus egyik célja, hogy felhívja a figyelmet azokra a beállításokra és szabályszerűségekre, amelyek ismeretében biztonságosan használható az

internet. A tematika kiemelten foglalkozik a közösségi oldalak rejtett veszélyeivel is. Kiemelt témakörünk még a digitális írástudás fogalma, azaz az információs-műveltség és a kommunikációs technológiák hatékony használata. Az információhoz való hozzáférés, annak kritikus és kompetens értékelése, pontos, kreatív felhasználása az elérendő cél. A kurzus során áttekintünk hat alapvető kulcsfolyamatot: információérelés, információkezelés, információértékelés, új értelmezések alkotása, kommunikáció és megfelelő IKT-használat. A kurzus során érintjük a fenntartható fejlődés fogalmát mint rendszerszervezési elvet: a jövő generációinak és a saját szükségletek kielégítésének komprehenzív és resztoratív összehangolása. Olyan kérdéseket is körüljárunk, hogyan lehet összeegyeztetni a környezet fenntarthatóságát a gazdasági fejlődéssel és a társadalmi egyenlőség és igazságosság rendszerével. A fentiekén túl érintjük a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem kérdésköreit is.

Kötelező, illetve ajánlott irodalom:

1. T. Apter (2002): *A magabiztos gyermek* Vigilia ISBN 963 7964 65 7
2. J. Bauer (2012): *Az együttműködő ember* Ursus Libris, ISBN 978 963 9718 46 3
3. Boldizsár I. (2004) *Meseapoétika* Akadémiai Kiadó Budapest, ISBN 963 05 8178 7
4. D.Goleman (1995): *Érzelmi intelligencia* Háttér Kiadó, Budapest ISBN978 963 75 9
5. D. Goleman (2007): *Társas intelligencia* Nyitott Könyvműhely Budapest ISBN978 963 9725 14 0
6. J. Gottman, J. DeClaire (2016) *Gyerekek érzelmi intelligenciája* Jaffa Kiadó, ISBN 978 615 5609 13 8
7. Hortobágyiné Nagy Á. szerk. (2005) *Családi életre nevelés az oktatásban* Sapientia Szerzetesi Főiskola. Családpedagógia Intézet, Budapest ISBN 963 218 400 9
8. Pál F. (2010): *A függőségtől az intimitásig* Kulcslyuk ISBN 978 963 89026 0 3
9. Pál F. (2012): *A szorongástól az önbecsülésig* Kulcslyuk ISBN 978 963 89419 9 2
10. D.H. Pink (2009): *A megújult elme* HVG, Budapest, ISBN 978 963 9686 89 2
11. Uzsálné Pécsi Rita (2010-2013): *A nevelés az élet szolgálatára* 1.2.3.4.5.: Kulcs a muzsikához Kiadó, Pécs ISBN 978 963-88887 0 9; 978 963 89366 0 8; 978 963 89366 1 5; 978 963 89366 2 2; 978 963 89366 3 9;

Előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Rendelkezik az 3-7 éves gyermek harmonikus és komplex személyiség-kibontakoztatását, teljes körű egészségfejlesztését megalapozó és elősegítő szaktudományos és módszertani ismeretekkel.
- Ismeri az óvodai nevelés szakterületének alapvető dokumentumait, tisztában van az óvodai nevelés általános céljaival, feladataival, a tevékenységi formák tartalmaival és ezek összefüggéseivel.
- Ismeri az óvodai nevelésben alkalmazható tervezés különböző szintjeit, a tervezés elméletét és módszertanát, az egyes szintek összefüggéseit, sajátosságait.
- Alapvető ismeretei vannak a 3-7 éves gyermek érési-fejlődési folyamatának pszichológiai, biológiai tényezőiről, jellemzőiről, törvényszerűségeiről és a gyermeki tanulás sajátosságairól. Tisztában van a koragyermekkor mint az egyéni életutat megalapozó fejlődési szakasz jelentőségével, a személyiség kibontakoztatásában és az élethosszig tartó tanulásban betöltött szerepével, továbbá a fejlődést támogató eljárásokkal.
- Tisztában van a játéktevékenység gyermeki fejlődésben betöltött meghatározó szerepével.
- Ismeri a 3-7 éves gyermek személyiségének kibontakoztatásához, az életkori sajátosságoknak és az egyéni fejlődési ütemnek megfelelő differenciált stratégiákat és módszereket, ezek kiválasztásának és alkalmazásának szempontjait, lehetőségeit.
- Érti az összefüggést a 3-7 éves gyermek fejlődését meghatározó spontán és tervszerű környezeti hatásrendszer, a direkt és indirekt nevelési módszerek, valamint az óvodai nevelés

tevékenységi formáiban megvalósuló tanulási folyamatok között.

- Értelmezni tudja a gyermeki fejlődés és az óvodai nevelés szociokulturális beágyazottságát, annak hatását a pedagógiai folyamatra.
- Rendelkezik az óvodai nevelés feladatainak ellátásához szükséges alapvető család- és gyermekvédelmi ismeretekkel, és tájékozott a segítségnyújtás lehetőségeiről.
- Ismeri az óvodapedagógusi hivatás szakmai, etikai és jogi szabályait, társadalmilag elfogadott normáit, az óvodapedagógus szerepkörhöz tartozó kommunikáció sajátosságait és hatásrendszerét, kezelésének szabályait.
- Tisztában van a nevelési/oktatási/szociális ellátórendszer/kutatási intézmények/közösségi és civilszervezetek/plébániák adminisztrációs, adattárolási, adatkezelési, adatszolgáltatási rendszereinek működésével.
- Ismeri szakterületének digitális ismeretszerzési eszközeit, IKT-technikáit és problémamegoldási módszereit.
- Tisztában van az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveivel és gyakorlati vonatkozásaival, környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelmi vetületeivel.

b) képességei

- Pedagógiai, pszichológiai, társadalomismereti és módszertani ismereteit az óvodai nevelés pedagógiai gyakorlatában adaptív módon, a gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőit, valamint a gyermekek egyéni sajátosságait figyelembe véve alkalmazza.
- A 3-7 éves gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőinek és egyéni sajátosságainak ismeretében meghatározza és kiválasztja a megfelelő nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat és tartalmakat, képes a pedagógiai folyamat differenciált irányítására-facilitálására, elemzésére és értékelésére.
- Megfigyeli, feltérképezi és rögzíti a 3-7 éves gyermek személyiségének, képességstruktúrájának sajátosságait, és a gyermeket körülvevő családi közeg szociokulturális meghatározóit.
- Adaptív módon épít a 3-7 éves gyermekek eltérő személyiségére, előzetes tapasztalataira, tudására, kompetenciáira, életkori sajátosságaira.
- Támogatja a 3-7 éves gyermek személyiségének harmonikus kibontakoztatását, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítását.
- Az óvodai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 3-7 éves gyermek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg.
- A gyermekintézmény partnereivel (család, bölcsőde, szakszolgálatok, szakmai szolgáltatók, más köznevelési intézmények, fenntartó, stb.) előítélet-mentes, kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer alakít ki, szakmai szituációkban szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, a gyermeket érintő problémák esetén segítséget nyújt, a megoldási lehetőségek kidolgozásában közreműködik.
- Eligazodik az óvodai nevelést szabályozó szakmai, etikai és jogi dokumentumokban, azok vonatkozó részeit mindennapi munkája során felhasználja.
- Rendelkezik azzal a tudással, mellyel képes szakszerűen és etikusan kezelni az elektronikus információkat.
- Szakterületén rendelkezik a hatékony elektronikus információkeresés, információfeldolgozás, információkutatás, információközvetítés ismereteivel, az elektronikus forrásokat használja.
- Az összegyűjtött digitális információkat rendszerezni, elemezni tudja, az összefüggések megragadására és kezelésére képes.
- Elméleti ismereteit alkalmazni képes az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés, a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem területén.

c) attitűdje

- Elkötelezett a 3-7 éves gyermek és a gyermekcsoport tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezését és bővítését elősegítő stratégiák, módszerek, tevékenységek megválasztása és a támogató környezet kialakítása iránt.

- Személyiségét előítélet-mentesség, tolerancia, szociális érzékenység, segítő attitűd jellemzi, inkluzív és multikulturális szemlélettel rendelkezik, törekszik a kulturális önazonosság megőrzésének, ápolásának elősegítésére és a gyermekközösségekbe történő beilleszkedés támogatására.
- Elfogadja, hogy az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
- Igénye van az óvodai nevelési folyamat több szempontú elemzésére-értékelésére, és az eredmények tükrében a jövőbeni tervek és tevékenységek átgondolására, módosítására.
- Nyitott az újabb hazai és nemzetközi neveléstudományi kutatási eredmények, a módszertani innovációk és az információs és kommunikációs technológiák kínálta lehetőségek megismerésére és alkalmazására.
- A digitális szemléletmódja nyitott, innovatív, a szakterületén zajló digitális technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Az elektronikus kommunikációban döntéseit minden szempontot mérlegelve, a jogi és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg.
- Kreatívan, kritikusan, innovatívan viszonyul az információs műveltséghez, eredményesen tájékozódik a XXI. századi literációs kultúrában.
- Felelős és kezdeményező szerepet vállal az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek és gyakorlati kontextusba átültetésének, a szakmájának és a közösség érdekeinek szolgálatába állítására.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal a rábízott 3-7 éves gyermekekért, a gyermekcsoportért, a nevelési intézményben végzett tevékenységéért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a 3-7 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.
- Felelősséggel tartozik az óvodás korú gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus kibontakoztatásáért, az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges személyi, tárgyi környezet megteremtéséért.
- Felelősséget vállal az óvodai nevelési folyamat tervezése során hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért.
- Reflektív óvodapedagógusként, autonóm személyiségként szakmai fejlődésének tudatos irányítója.
- Szakmai együttműködések kialakításában és fenntartásában felelősséggel működik közre.
- Óvodapedagógiai, szakmai tevékenységén túl felelősséget vállal saját intézménye küldetéséért és a hazai óvodaügy nemzetközileg is elismert értékeinek megőrzéséért.
- Felelősen, etikusan, kritikusan, biztonságosan működik együtt minden partnerével a digitális kommunikációban.
- Tudatos, kritikus, önreflektív, innovatív a digitális kultúra alakításában.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő digitális ismereteit, készségeit, képességeit fejleszti, és új kompetenciákat sajátít el.
- Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét.
- A szakterületén belül az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja, a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem ismereteit szakszerűen és felelősséggel alkalmazza

Tantárgy felelőse: Uzsaly Zoltán Sándorné dr. Pécsi Rita főiskolai docens PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató:-